

Sygn. akt VI GC 413/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2023 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni VI Wydział Gospodarczy, w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Justyna Supińska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Marta Denc

po rozpoznaniu w dniu 06 września 2023 roku w Gdyni

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko **D. G.**

o zapłatę

zasądza od pozwanego D. G. na rzecz powoda (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 23 316,84 złotych (dwadzieścia trzy tysiące trzysta szesnaście złotych osiemdziesiąt cztery grosze) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwot:

5 787,76 złotych za okres od dnia 13 lipca 2019 roku do dnia zapłaty,

5 787 złotych za okres od dnia 13 października 2019 roku do dnia zapłaty,

5 786 złotych za okres od dnia 14 stycznia 2020 roku do dnia zapłaty,

5 786 złotych za okres od dnia 14 kwietnia 2020 roku do dnia zapłaty;

zasądza od pozwanego D. G. na rzecz powoda (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 1 184,23 złotych (jeden tysiąc sto osiemdziesiąt cztery złote dwadzieścia trzy grosze) wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie liczonymi za okres od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VI GC 413/23

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 10 lipca 2023 roku powód (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od pozwanego D. G. kwoty 23 316,84 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwot: 5 787,76 złotych za okres od dnia 13 lipca 2019 roku do dnia zapłaty, 5 787 złotych za okres od dnia 13 października 2019 roku do dnia zapłaty, 5 786 złotych za okres od dnia 14 stycznia 2020 roku do dnia zapłaty i 5 786 złotych za okres od dnia 14 kwietnia 2020 roku do dnia zapłaty, a także kosztów procesu – tytułem zapłaty należnej powodowi składki ubezpieczeniowej z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (płatnej w czterech ratach) oraz kwoty 170,08 złotych – tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 08 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 roku, poz. 1790), a także kosztów procesu.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 31 stycznia 2023 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VI GNc 2751/22 referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Gdyni uwzględnił żądanie pozwu w całości.

W sprzeciwie od powyższego orzeczenia pozwany D. G. wniósł o oddalenie powództwa podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia. Pozwany wskazał także, że miał wolę zawarcia z powodem umowy ubezpieczenia w zakresie zapewniającym mu ochronę w prowadzonej działalności gospodarczej, ale nie uścił na rzecz powoda żadnej z rat z tytułu składki za polisę, wobec czego w terminie 30 dni od dnia, w którym miała rozpocząć się ochrona ubezpieczeniowa, umowa uległa rozwiązaniu, co wynika wprost z § 17 ust. 3 Ogólnych Warunków Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej ustalonych uchwałą numer (...) z dnia 24 października 2016 roku ze zmianami wprowadzonymi uchwałą numer (...) z dnia 06 lipca 2018 roku. W tej sytuacji strony nie są związane żadną umową ubezpieczenia, a powód w konsekwencji nie posiada względem pozwanego jakiegokolwiek istniejącego i wymagalnego roszczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

D. G. w związku z realizacją umowy związanej ze stworzeniem i wdrożeniem oprogramowania komputerowego dla amerykańskiej firmy zwrócił się do swojego brokera ubezpieczeniowego o przedstawienie oferty dobrowolnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej związanej z zakresem prowadzonej przez niego działalności gospodarczej.

Broker ubezpieczeniowy zaproponował D. G. ofertę (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W..

D. G. wypełnił szczegółowy kwestionariusz oceny ryzyka odpowiedzialności cywilnej w związku z prowadzeniem działalności informatycznej przygotowany przez (...) spółkę akcyjną z siedzibą w W.. Na tej podstawie (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. wyliczył składkę i zaproponował okres odpowiedzialności na 2 miesiące albo na 1 rok. W przypadku ubezpieczenia rocznego istniała możliwość rozłożenia płatności składki na cztery raty.

D. G. zdecydował się na zawarcie umowy w wariantcie rocznym, ze składką płatną w czterech ratach.

kwestionariusz oceny ryzyka odpowiedzialności cywilnej w związku z prowadzeniem działalności informatycznej – k. 106-108 akt, wydruk korespondencji mailowej – k. 109-111 akt, zeznania pozwanego D. G. – protokół rozprawy z dnia 06 września 2023 roku – k. 143-144 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:01:26-00:27:58)

Po zaakceptowaniu przez D. G. warunków umowy (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. w dniu 28 czerwca 2019 roku potwierdził zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w związku z posiadanym mieniem lub prowadzoną działalnością gospodarczą związaną z oprogramowaniem na okres od dnia 01 lipca 2019 roku do dnia 30 czerwca 2020 roku wystawiając polisę numer (...).

W treści polisy wskazano, że zakres odpowiedzialności został rozszerzony o klauzulę numer (...) – rozszerzenie zakresu odpowiedzialności o szkody z tytułu świadczenia usług informatycznych (klauzula IT), w związku z czym zakresem ubezpieczenia objęte zostały m. in. szkody: a) wyrządzone w związku z wytwarzaniem, dostarczaniem oraz instalacją oprogramowania, w tym oprogramowania zintegrowanego ze sprzętem komputerowym i oprogramowania dla zastosowań internetowych lub intranetowych, b) dokonaniem błędnej analizy lub doradztwa dotyczącego oprogramowania wyprodukowanego przez ubezpieczonego, c) konserwacją i administrowaniem oprogramowaniem wyprodukowanym przez ubezpieczonego, a także szkody wyrządzone w związku z wadliwym wykonaniem usług w zakresie: a) przetwarzania danych na zlecenie osób trzecich, b) instalacji, integracji, uruchamiania oprogramowania, które nie zostało wytworzone przez ubezpieczonego, c) analizy potrzeb zleciodawców w zakresie oprogramowania, d) doradztwa w zakresie oprogramowania, e) szkolenia dotyczącego oprogramowania.

W polisie wskazano również, że do umowy ubezpieczenia miały zastosowanie Ogólne warunki ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej ustalone uchwałą numer (...) z dnia 24 października 2016 roku ze zmianami ustalonymi uchwałą numer (...) z dnia 06 lipca 2018 roku oraz że wartość składki ubezpieczeniowej wynosi 23 146,76 złotych i ma być ona płatna w czterech ratach – rata pierwsza w kwocie 5 787,76 złotych płatna do dnia 12 lipca 2019

roku, rata druga w kwocie 5 787 złotych płatna do dnia 12 października 2019 roku, rata trzecia w kwocie 5 786 złotych płatna do dnia 12 stycznia 2020 roku i rata czwarta w kwocie 5 786 złotych płatna do dnia 12 kwietnia 2020 roku.

polisa – k. 13-14, 61-62 akt, Ogólne warunki ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej – k. 63-72 akt, zeznania pozwanego D. G. – protokół rozprawy z dnia 06 września 2023 roku – k. 143-144 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:01:26-00:27:58)

Zgodnie z § 17 ust. 2 Ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej, jeżeli w umowie ubezpieczenia określono termin zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty przypadający na dzień, w którym rozpoczynał się określony w tej umowie okres ubezpieczenia albo na dzień przypadający po tym dniu, odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń rozpoczynała się w dniu określonym w umowie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia.

Zgodnie z § 17 ust. 3 Ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej, jeżeli w umowie ubezpieczenia określono termin zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty przypadający przed dniem, w którym rozpoczynał się określony w tej umowie okres ubezpieczenia, a składka ubezpieczeniowa lub jej pierwsza rata nie została zapłacona najpóźniej w dniu poprzedzającym pierwszy dzień okresu ubezpieczenia, odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń rozpoczynała się nie wcześniej niż od dnia następnego po zapłaceniu składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty. Jeżeli składka ubezpieczeniowa lub jej pierwsza rata nie zostanie zapłacona do trzydziestego dnia od dnia początku okresu ubezpieczenia, umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z tym dniem.

Zgodnie z § 17 ust. 4 Ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej w umowie direct oraz w umowie na odległość odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń rozpoczynała się w dniu określonym w umowie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia, a stosownie do § 21 ust. 1 Ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej w takiej sytuacji w przypadku gdy ubezpieczający był przedsiębiorcą, miał on prawo do odstąpienia od umowy w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia składając stosowne oświadczenie.

Ogólne warunki ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej – k.63-72 akt

Po około 2 tygodniach od zawarcia umowy D. G. otrzymał od brokera ubezpieczeniowego treść Ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej i wówczas zorientował się, że zapisy umowy miały nie odpowiadać jego oczekiwaniom. Zdecydował się więc nie płacić umówionej składki.

D. G. pozostawał w przeświadczeniu, że skoro nie zapłacił składki ubezpieczeniowej, umowa uległa rozwiązaniu po upływie 30 dni.

zeznania pozwanego D. G. – protokół rozprawy z dnia 06 września 2023 roku – k. 143-144 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:01:26-00:27:58)

W wiadomości mailowej z dnia 18 lipca 2019 roku D. G. zwrócił się do (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. o potwierdzenie wygaśnięcia polisy numer (...) w związku z nieopłaceniem pierwszej raty składki i podanie kwoty do zapłaty obliczonej za okres obowiązywania umowy.

W odpowiedzi (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. w wiadomości mailowej z dnia 31 lipca 2019 roku zwrócił się do D. G. z zapytaniem, czy jego mail z dnia 18 lipca 2019 roku stanowił wypowiedzenie umowy potwierdzonej polisą numer (...).

D. G. nie odpowiedział na powyższe zapytanie, ponieważ uznał, że skoro umowa uległa rozwiązaniu po upływie 30 dni z uwagi na niezapłacenia pierwszej raty składki, nie było podstaw do jej wypowiedzenia.

wydruk korespondencji mailowej – k. 73 akt, zeznania pozwanego D. G. – protokół rozprawy z dnia 06 września 2023 roku – k. 143-144 akt (zapis obrazu i dźwięku 00:01:26-00:27:58)

Pismem z dnia 20 kwietnia 2020 roku (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. wezwał D. G. do zapłaty kwoty 24 056,93 złotych obejmującej należność główną w kwocie 23 146,76 złotych tytułem świadczenia wynikającego z umowy ubezpieczenia (składka) oraz odsetki ustawowe w kwocie 910,17 złotych, jednakże bezskutecznie.

pismo – k. 12 akt

Sąd zważył, co następuje:

Powyzszy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie oświadczeń stron w zakresie, w jakim nie były one kwestionowane przez stronę przeciwną, a nadto na podstawie wyżej wymienionych dowodów z dokumentów oraz dowodów z wydruków z korespondencji elektronicznej – mailowej (uznając je za dowody w rozumieniu art. 308 k.p.c. w zw. z art. 243¹ k.p.c.) przedłożonych przez strony w toku postępowania, których zarówno autentyczność, jak i prawdziwość w zakresie twierdzeń w nich zawartych nie budziła wątpliwości Sądu, a zatem brak było podstaw do odmowy dania im wiary, tym bardziej, że nie były one kwestionowane w zakresie ich wiarygodności i mocy dowodowej przez żadną ze stron.

Sąd oparł się również na zeznaniach pozwanego D. G. w zakresie, w jakim pozwany potwierdził, że telefonicznie i mailowo przesłał brokerowi swoje oczekiwania odnośnie warunków umowy, że je zaakceptował, zaś dopiero po otrzymaniu treści Ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej zorientował się, że zapisy umowy miały nie odpowiadać jego oczekiwaniom, wobec czego zdecydował się nie płacić umówionej składki. W tym miejscu wskazać należy, że jakkolwiek pozwany podkreślał w swoich zeznaniach, że zawarta umowa ubezpieczenia zawierała wyłączenie odpowiedzialności za szkody wyrządzone oprogramowaniem, niemniej jednak okoliczność ta nie znalazła potwierdzenia w przedłożonych dowodach, w tym w dokumencie polisy numer (...), z której jednoznacznie wynika, że jest ona rozszerzona o szkody z tytułu świadczenia usług informatycznych, w tym wyrządzone w związku z wytwarzaniem, dostarczaniem oraz instalacją oprogramowania. Sąd miał na uwadze także, że pozwany zeznał, że pozostawał w przeświadczeniu, że umowa uległa rozwiązaniu z uwagi na nieopłacenie pierwszej raty składki, stąd też nie potwierdził ubezpieczycielowi rozwiązania umowy za wypowiedzeniem w odpowiedzi na zapytanie ubezpieczyciela, czy ma wolę rozwiązania umowy, tj. czy treść jego maila z dnia 18 lipca 2019 roku stanowi wypowiedzenie umowy. Okoliczności powyższe nie miały przy tym znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, skoro na żadnym etapie postępowania pozwany nie uchylił się od skutków prawnych oświadczenia woli, np. z powodu jego złożenia pod wpływem błędu.

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 06 września 2023 roku Sąd na podstawie art. 235² § 1 pkt 4 k.p.c. pominął dowód z przesłuchania powoda, albowiem mimo prawidłowego wezwania osoby umocowanej do reprezentowania powoda nie stawili się na rozprawę i nie usprawiedliwiły swojej nieobecności.

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W niniejszej sprawie powód (...) spółka akcyjna z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od pozwanego D. G. kwoty 23 316,84 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwot: 5 787,76 złotych za okres od dnia 13 lipca 2019 roku do dnia zapłaty, 5 787 złotych za okres od dnia 13 października 2019 roku do dnia zapłaty, 5 786 złotych za okres od dnia 14 stycznia 2020 roku do dnia zapłaty i 5 786 złotych za okres od dnia 14 kwietnia 2020 roku do dnia zapłaty, a także kosztów procesu – tytułem zapłaty należnej powodowi składki ubezpieczeniowej z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (płatnej w czterech ratach) oraz kwoty 170,08 złotych – tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 08 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 roku, poz. 1790), a także kosztów procesu.

Kwestionując żądanie pozwu pozwany D. G. podniósł zarzut przedawnienia roszczenia powoda oraz wskazał, że zgodnie z zapisami umowy, w tym Ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej, brak zapłaty pierwszej raty składki skutkowało rozwiązaniem umowy po upływie 30 dni.

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia w pierwszej kolejności, wskazać należy, że nie był on zasadny.

Zgodnie z treścią art. 819 § 1 k.c. roszczenia z umowy ubezpieczenia przedawniają się z upływem lat trzech. Zgodnie z art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Jednakże koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata.

Stosownie natomiast do art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że jak wynika z treści polisy numer (...) pierwsza (a więc najwcześniejsza) rata składki miała zostać uiszczona do dnia 12 lipca 2019 roku, co oznacza, że trzyletni termin przedawnienia roszczenia o jej zapłatę upływał z dniem 31 grudnia 2022 roku. Natomiast pozew w niniejszej sprawie został wniesiony w elektronicznym postępowaniu upominawczym dniu 01 kwietnia 2022 roku (k. 16-20 akt), zaś do Sądu Rejonowego w Gdyni, po umorzeniu sprawy w elektronicznym postępowaniu upominawczym – w dniu 10 lipca 2022 roku, a zatem jeszcze zanim roszczenie powoda uległo przedawnieniu.

Zgodnie z treścią art. 805 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

Umowa ubezpieczenia jest umową dwustronnie zobowiązującą – ubezpieczający jest obowiązany uiszczyć umówioną składkę w zamian za ochronę ubezpieczeniową, przy czym o ile świadczenie ubezpieczającego jest bezwarunkowe, o tyle świadczenie ubezpieczyciela jest uzależnione od zajścia przewidzianego w umowie wypadku, tj. zdarzenia losowego. Wskazać także należy, że czym innym jest umowa ubezpieczenia, a czym innym potwierdzająca ją polisa. Umowa ubezpieczenia (w tym odpowiedzialności cywilnej) dochodzi do skutku solo consensu – poprzez zgodne oświadczenie stron umowy i do jej zawarcia nie jest wymagana forma pisemna, czy inna forma szczególna. Natomiast polisa, o jakiej mowa w art. 809 k.c., stanowi jedynie zewnętrzny nośnik potwierdzający treść zawartej umowy. Podkreślić również należy, że polisa nie warunkuje ważności zawarcia umowy ubezpieczenia (tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z dnia 04 kwietnia 2013 roku, sygn. akt VI ACa 1324/12).

W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwalał na ustalenie, że strony łączyła umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w związku z posiadaniem mienia lub prowadzoną działalnością gospodarczą związaną z oprogramowaniem zawarta na okres od dnia 01 lipca 2019 roku do dnia 30 czerwca 2020 roku, na warunkach określonych w potwierdzającej tę umowę polisie i zawartych w Ogólnych warunkach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej ustalonych uchwałą numer (...) z dnia 24 października 2016 roku ze zmianami ustalonymi uchwałą numer (...) z dnia 06 lipca 2018 roku, przy czym ochronie ubezpieczeniowej zapewnianej w powyższym okresie przez powoda towarzyszyło zobowiązanie ubezpieczonego (pозwanego) do zapłaty składki w kwocie 23 146,76 złotych, płatnej w czterech ratach, w tym pierwsza rata w kwocie 5 787,76 złotych – do dnia 12 lipca 2019 roku.

Jak bowiem wynikało z zeznań pozwanego oraz przedłożonych w sprawie dowodów z dokumentów i korespondencji mailowej, pozwany wypełnił szczegółowy kwestionariusz oceny ryzyka odpowiedzialności cywilnej w związku z prowadzeniem działalności informatycznej przygotowany przez powoda, a który na tej podstawie wyliczył składkę i zaproponował okres odpowiedzialności na 2 miesiące albo na 1 rok (w przypadku ubezpieczenia rocznego dając możliwość rozłożenia płatności składki na cztery raty), jak też, że pozwany zdecydował się na zawarcie umowy w wariancie rocznym, ze składką płatną w czterech ratach składając stosowne oświadczenie (k. 109 akt). Powyższa zaś akceptacja warunków umowy oznaczała, że umowa między stronami została zawarta, strony porozumiały się bowiem co do elementów przedmiotowo istotnych umowy ubezpieczenia, a w konsekwencji czego powód wystawił na jej

potwierdzenie polisę numer (...). W ten sposób powód, po myśli art. 6 k.c., udowodnił, że strony połączył ważny węzeł obligacyjny nakładający na każdą z nich obowiązek spełnienia określonych świadczeń – na powoda świadczenie ochrony ubezpieczeniowej związanej z odpowiedzialnością cywilną za szkody w związku z posiadanym mieniem lub prowadzoną działalnością gospodarczą w zakresie informatyki w okresie od dnia 01 lipca 2019 roku do dnia 30 czerwca 2020 roku, na pozwanego zaś – świadczenie zapłaty kwoty 23 146,76 złotych tytułem składki, a więc w istocie wynagrodzenia za przedmiotową ochronę.

Kwestionując żądanie powoda pozwany podnosił opierając się na zapisie § 17 ust. 3 Ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej ustalonych uchwałą numer (...) z dnia 24 października 2016 roku ze zmianami ustalonymi uchwałą numer (...) z dnia 06 lipca 2018 roku stanowiących integralną część łączącej strony umowy, że umowa ta, jakkolwiek zawarta przez strony, uległa rozwiązaniu po trzydziestym dniu od dnia początku okresu ubezpieczenia. Pozwany wskazywał bowiem, że zgodnie z powyższym postanowieniem Ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej ustalonych uchwałą numer (...) z dnia 24 października 2016 roku ze zmianami ustalonymi uchwałą numer (...) z dnia 06 lipca 2018 roku, jeżeli w umowie ubezpieczenia określono termin zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty przypadający przed dniem, w którym rozpoczyna się określony w tej umowie okres ubezpieczenia, a składka ubezpieczeniowa lub jej pierwsza rata nie została zapłacona najpóźniej w dniu poprzedzającym pierwszy dzień okresu ubezpieczenia, odpowiedzialność pozwanego rozpoczyna się nie wcześniej niż od dnia następnego po zapłaceniu składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, a jeżeli składka ubezpieczeniowa lub jej pierwsza rata nie zostanie zapłacona do trzydziestego dnia od dnia początku okresu wypowiedzenia – umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z tym dniem.

Jakkolwiek w istocie powyższe postanowienie Ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej ustalonych uchwałą numer (...) z dnia 24 października 2016 roku ze zmianami ustalonymi uchwałą numer (...) z dnia 06 lipca 2018 roku obowiązywało strony, niemniej jednak postanowienie to – co wynika wprost z jego brzmienia – dotyczyło sytuacji, w której termin zapłaty składki (pierwszej raty składki) był wcześniejszy aniżeli okres ochrony ubezpieczeniowej. W niniejszej sprawie sytuacja taka nie miała miejsca, wręcz przeciwnie – ochrona ubezpieczeniowa rozpoczęła się od dnia 01 lipca 2019 roku, zaś termin zapłaty pierwszej składki był późniejszy, albowiem mijał z dniem 12 lipca 2019 roku.

W takiej zaś sytuacji znajdował zastosowanie przepis art. 814 § 2 k.c., zgodnie z którym jeżeli ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, ubezpieczyciel może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność. W braku wypowiedzenia umowa wygasa z końcem okresu, za który przypadała niezapłacona składka.

Podkreślić przy tym należy, że powyższy przepis prawa ma charakter bezwzględnie wiążący, dlatego też nie jest możliwe zastrzeżenie innych skutków opóźnienia w zapłacie składki lub jej pierwszej raty, jeżeli ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność jeszcze przed ich zapłaceniem, tak jak to miało miejsce w niniejszej sprawie. Jednocześnie przywołany przepis wyklucza automatyczne rozwiązanie umowy ubezpieczenia w razie niezapłacenia składki (jej pierwszej raty). Taki skutek braku płatności nie jest dopuszczalny nawet wówczas, gdy przewidziano go w umowie ubezpieczenia lub ogólnych warunkach. Art. 814 § 2 k.c. dotyczy bowiem przypadku, w którym ubezpieczyciel udziela już ochrony ubezpieczeniowej, mimo że klient (ubezpieczony, ubezpieczający, tu: pozwany) nie spełnił jeszcze swojego świadczenia. W sytuacji gdy dojdzie do wypadku ubezpieczeniowego, zakład ubezpieczeń będzie zatem zobowiązany do wypłaty odszkodowania i nie będzie mógł powoływać się na fakt, że ubezpieczający (ubezpieczony) nie opłacił składki, bez względu na to, czy termin płatności składki lub jej pierwszej raty jeszcze nie nadszedł, czy też minął, a składka lub jej pierwsza rata nie została jeszcze opłacona. Istnieje zagrożenie, że klient, wiedząc, iż przysługuje mu ochrona, może zwlekać z zapłatą. W celu zapewnienia ochrony interesów ubezpieczyciela przed opieszałością klienta art. 814 § 2 k.c. daje ubezpieczycielowi możliwość wypowiedzenia umowy ze skutkiem natychmiastowym, jeśli ponosił odpowiedzialność przed opłaceniem składki, a składka lub jej pierwsza rata nie została opłacona w terminie.

Dostrzec należy jednak, że wypowiedzenie umowy na podstawie art. 814 § 2 k.c. jest uprawnieniem, a nie obowiązkiem ubezpieczyciela i w niniejszej sprawie ubezpieczyciel – powód, co niesporne, z uprawnienia takiego nie skorzystał.

Raz jeszcze wskazać należy, że w związku z zawartą umową powód świadczył ochronę ubezpieczeniową pozwanemu od dnia 01 lipca 2019 roku, mimo że termin zapłaty pierwszej raty składki upływał dopiero z dniem 12 lipca 2019 roku. Powyższe odpowiada więc wprost dyspozycji normy z art. 814 § 2 k.c. i powoduje, że mimo nieopłacenia pierwszej raty składki, umowa nie ulegała rozwiązaniu, lecz trwała albo do jej wypowiedzenia przez powoda (co w sprawie nie miało miejsca) albo do końca okresu, na jaki została zawarta. Jedynie na marginesie wskazać należy, że ubezpieczyciel może żądać składki za cały okres ubezpieczenia w odniesieniu zarówno do umów ubezpieczenia, w ramach których składka miała być opłacona jednorazowo, jak i tych, w których składka została rozłożona na raty. Rozłożenie składki na raty nie powoduje bowiem powstania kilku składek niezależnych od siebie, a należnych za poszczególne okresy ubezpieczenia wyznaczone terminami ich płatności, jest jedynie „podziałem” jednej składki na użytek odroczenia terminów zapłaty poszczególnych części takiej składki. Nie jest natomiast tak, że poszczególne raty składki odpowiadają poszczególnym fragmentom okresu ubezpieczenia – nawet w przypadku, gdy daty płatności składki oraz ich wysokość są „zsynchronizowane” w taki sposób, że każdą z rat można by łatwo odnieść do poszczególnych fragmentów okresu ubezpieczenia (np. składka podzielona na dwie równe raty, przy czym pierwsza rata była płatna przy zawarciu umowy, natomiast druga rata ma zostać zapłacona w połowie okresu ubezpieczenia). Ubezpieczyciel może się więc domagać, jeśli nie wypowiedział umowy, płatności wszystkich rat z uwagi na fakt, że ochrona ubezpieczeniowa była udzielana przez cały okres ubezpieczenia (tak D. Fuchs, K. Malinowska, Komentarz do niektórych przepisów kodeksu cywilnego – Umowa ubezpieczenia, Lex).

W niniejszej sprawie jak wynikało z treści polisy numer (...), składka, jaką miał uiścić pozwany była roczna i obejmowała okres od dnia 01 lipca 2019 roku do dnia 30 czerwca 2020 roku. Okoliczność, że płatność składki została rozłożona na cztery raty nie spowodowała, że okres, za który przypadała składka również był podzielony na okresy odpowiadające terminom płatności poszczególnych rat. Jak zaś wskazał Sąd Okręgowy w Szczecinie w uzasadnieniu wyroku z dnia 30 maja 2014 roku (sygn. akt II Ca 509/14) nie można utożsamiać raty składki z samą składką ubezpieczeniową. Rata stanowi jedynie część składki, nie zaś składkę jako taką. Regulacja art. 814 § 2 i § 3 k.c. przewiduje zaś spójną konstrukcję, umożliwiając ubezpieczycielowi wypowiedzenie umowy w razie niezapłacenia składki lub jej pierwszej raty (§ 2) lub też w razie niezapłacenia kolejnej raty (§ 3), ale już tylko wtedy gdy przewidziano to w umowie lub ogólnych warunkach ubezpieczenia, a ponadto ubezpieczyciel wezwie do zapłaty z zagrożeniem ustania odpowiedzialności (§ 3 – nie znajdował zastosowania do zaistniałego stanu faktycznego). Regułą jest zatem trwałość stosunku ubezpieczenia, zaś ustawodawca rozróżnia pojęcie składki od jej raty, a z treści art. 814 § 2 in fine k.c. w żadnej mierze nie wynika, że umowa wygasa z końcem okresu, za który przypadałaby niezapłacona pierwsza rata składki. Taka interpretacja nie tylko więc nie znajdowałaby uzasadnienia w brzmieniu powyższego przepisu, ale prowadziła do wniosku, że gdyby uznać, że w razie niezapłacenia pierwszej raty składki, umowa wygasa z upływem terminu płatności pierwszej raty składki, ubezpieczyciel – co oczywiste – pozbawiony byłby wówczas wynikającego z tego przepisu uprawnienia do wypowiedzenia umowy z powodu niezapłacenia pierwszej raty składki (bo takie oświadczenie jest zawsze późniejsze niż termin zapłaty pierwszej raty składki, jako że jest konsekwencją jej niezapłacenia).

A zatem w sytuacji, kiedy to powód nie skorzystał ze swojego uprawnienia do wypowiedzenia umowy, pozwany zobowiązany był do spełnienia swojego świadczenia, a więc zapłaty składki. Raz jeszcze podkreślić należy, że przepis 814 § 2 k.c. ma charakter bezwzględnie obowiązujący i strony nie mogą odmiennie ukształtować skutków niezapłacenia składki (pierwszej raty składki) w takiej sytuacji, jaka miała miejsce w niniejszej sprawie (tj. gdy ochrona ubezpieczeniowa rozpoczynała się jeszcze przed terminem zapłaty składki lub pierwszej raty składki).

Jedynie na marginesie wskazać należy, że w niniejszej sprawie pozwany mailem z dnia 18 lipca 2019 roku poprosił powoda o potwierdzenie wygaśnięcia polisy numer (...) (k. 73 akt). W odpowiedzi ubezpieczyciel poprosił o wyraźne zdeklarowanie się, czy pozwany składa oświadczenie o wypowiedzeniu polisy. Pozwany jednak nie odpowiedział, a tym samym nie potwierdził woli wypowiedzenia umowy. Co więcej, w czasie swoich zeznań pozwany wyraźnie wskazał, że nie stanowiło to wypowiedzenia przez niego umowy, albowiem wskutek niezapłacenia składki umowa

uległa rozwiązaniu. Mylne przeświadczenie pozwanego w tym zakresie pozostaje jednakże bez znaczenia dla oceny jego oświadczenia z dnia 18 lipca 2019 roku, nie sposób bowiem uznać je za wypowiedzenie umowy, skoro – co pozwany wyraźnie wskazał – nie było to jego intencją. Niesporne przy tym w sprawie było, że umowy nie wypowiedział także ubezpieczyciel, jak też że pozwany nie uchylił się od skutków prawnych zawarcia przedmiotowej umowy pod wpływem błędu ani nie odstąpił od umowy w przewidzianym umową terminie. Stąd też brak jest przesłanek pozwalających na wyłączenie jego odpowiedzialności za zobowiązanie związane z zapłatą składki.

Skoro zatem powód w okresie od dnia 01 lipca 2019 roku do dnia 30 czerwca 2020 roku świadczył na rzecz pozwanego D. G. ochronę ubezpieczeniową w zakresie odpowiedzialności cywilnej w związku z posiadaniem mieniem lub prowadzoną działalnością w dziedzinie informatyki, to obowiązkiem pozwanego było, jak już wskazano powyżej, uregulowanie umówionej składki ubezpieczeniowej w kwocie 23 146,76 złotych, czego bezsprzecznie pozwany nie uczynił, a co w konsekwencji czyniło żądanie powoda zasadnym.

Odnosząc się natomiast do żądania kwoty 170,08 złotych tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 08 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 roku, poz. 1790), to wskazać należy, że zgodnie z art. 7 tej ustawy w transakcjach handlowych – z wyłączeniem transakcji, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny oraz bankowych, co do których w ustawie zawarto wyraźne wyłączenie, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki: wierzyciel spełnił swoje świadczenie i nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie. Stosownie natomiast do art. 10 tej ustawy od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o których mowa w art. 7 ust. 1 (lub art. 8 ust. 1) przysługuje od dłużnika, bez wezwania, równowartość kwoty 40 euro przeliczonej na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne, stanowiącej rekompensatę za koszty odzyskiwania należności. Uprawnienie do kwoty, o której przysługuje od transakcji handlowej, z zastrzeżeniem art. 11 ust. 2 pkt 2 (ust. 3), bez konieczności wykazania, że koszty te zostały poniesione. Roszczenie o taką rekompensatę powstaje po upływie terminów zapłaty określonych w umowie lub ustalonych zgodnie z art. 7 ust. 3 i art. 8 ust. 4 tej ustawy, a uprawnienie wierzyciela (tu: powoda) jest oderwane od spełnienia przez niego dodatkowych warunków poza tym, że spełnił on swoje świadczenie oraz nabył prawo do żądania odsetek, co w niniejszej sprawie zostało wykazane. Jest to przy tym uprawnienie, które nie zależy też od tego, czy wierzyciel poniósł w konkretnej sytuacji jakikolwiek uszczerbek związany ze spełnieniem przez dłużnika jego świadczenia z opóźnieniem ani też czy podjął (i jakie) czynności związane z windykacją należności. Powyższe powoduje zaś, że także w tym zakresie (kwoty 170,08 złotych) roszczenie powoda było zasadne, strony łączyła bowiem transakcja handlowa (odpłatna umowa o świadczenie ochrony ubezpieczeniowej), powód spełnił swoje świadczenie, a nie otrzymał od pozwanego umówionej zapłaty – składki.

Reasumując całokształt powyższych rozważań i uznając powództwo za zasadne w całości, Sąd w punkcie pierwszym wyroku na podstawie art. 805 k.c. w zw. z art. 814 § 2 k.c. w zw. z art. 481 k.c. i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 08 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 roku, poz. 1790) w zw. z art. 819 k.c. w zw. z art. 117 k.c. a contrario zasądził od pozwanego D. G. na rzecz powoda (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 23 316,84 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwot: 5 787,76 złotych za okres od dnia 13 lipca 2019 roku do dnia zapłaty, 5 787 złotych za okres od dnia 13 października 2019 roku do dnia zapłaty, 5 786 złotych za okres od dnia 14 stycznia 2020 roku do dnia zapłaty i 5 786 złotych za okres od dnia 14 kwietnia 2020 roku do dnia zapłaty.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie drugim wyroku zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w dyspozycji art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. zasądzając od pozwanego jako strony przegranej sprawie na rzecz powoda zwrot poniesionych przez niego kosztów postępowania w kwocie 1 184,23 złotych, w tym kwotę 1 166 złotych tytułem zwrotu opłaty sądowej od pozwu, kwotę 1,23 złotych tytułem opłaty od pełnomocnictwa

potwierdzonego notarialnie dla pełnomocnika powoda będącego jego pracownikiem i kwotę 17 złotych tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa).

ZARZĄDZENIE

(...)

(...),

(...):

(...),

(...).

SSR Justyna Supińska

Gdynia, dnia 04 października 2023 roku